

Силабус курсу

ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Спеціалізація – 015.39 Цифрові технології

Освітньо-професійна програма:

“Професійна освіта (Цифрові технології)”

Рік навчання: III Семестр: VI

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

Д.ю.н., професор Москалюк Надія Богданівна

Контактна інформація

moscaluc_nadiya@ukr.net

Опис дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у засвоєнні студентами значення норм, які регулюють різні форми захисту суб'єктивних прав і охоронюваних законом інтересів, їх характер; показати зростаючу роль ефективної охорони результатів інтелектуальної діяльності людини на сучасному етапі розвитку, ознайомити з порядком розгляду і вирішення спорів у досліджуваній сфері в судовому та позасудовому порядку. В результаті вивчення дисципліни "Захист прав інтелектуальної власності" студенти повинні

знати:

- Основи інтелектуальної власності.
- Державну систему правової охорони в сфері інтелектуальної власності в Україні.
- Захист прав інтелектуальної власності: законодавче забезпечення та правозастосування.
- Контрафакцію та піратство як світову проблему.
- Забезпечення захисту прав інтелектуальної власності в судах та позасудове врегулювання спорів.
- Адміністративний захист прав інтелектуальної власності. Правозастосовчі заходи на митному кордоні.
- Захист авторських та суміжних прав.
- Захист прав на торговельні марки.
- Захист прав на винаходи.
- Захист прав на комерційну таємницю.

Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Основи інтелектуальної власності	Знати базові поняття інтелектуальної власності, її об'єкти (авторське право й суміжні права, промислова власність, нетрадиційні об'єкти) та суб'єкти, а також значення результатів творчої діяльності в сучасній економіці знань. Вміти відрізнити нематеріальний характер об'єктів інтелектуальної власності від матеріальних носіїв, пояснювати відмінність між особистими немайновими і майновими правами. Розуміти роль інтелектуальної власності у розвитку інновацій, конкуренції та комерціалізації	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій

		результатів інтелектуальної діяльності.	
2	Державна система правової охорони інтелектуальної власності	Знати структуру державної системи охорони прав інтелектуальної власності в Україні. Вміти пояснювати, як взаємодіють між собою інституції, що забезпечують реєстрацію прав, нагляд за дотриманням законодавства та розгляд спорів у сфері інтелектуальної власності. Розуміти місце міжнародних організацій та міжнародних договорів у формуванні національної системи охорони прав інтелектуальної власності.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій
3	Захист прав інтелектуальної власності: законодавче забезпечення та правозастосування	Знати основні нормативно-правові акти у сфері захисту прав інтелектуальної власності в Україні та міжнародні угоди. Вміти характеризувати способи захисту прав інтелектуальної власності (визнання права, припинення порушення, відшкодування збитків, стягнення компенсації, вилучення контрафактних товарів тощо) та приклади їх застосування на практиці. Розуміти різницю між правовою охороною (виникнення і реєстрація прав) та захистом (реагування на їх порушення) та значення ефективного правозастосування для запобігання порушенням.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій
4	Контрафакція і піратство як світова проблема	Знати визначення контрафактної та піратської продукції, основні сфери їх поширення (брендovanі товари, програмне забезпечення, аудіовізуальна продукція, фармацевтика тощо) та глобальні масштаби проблеми. Вміти наводити приклади негативних наслідків контрафакції й піратства для правласників, споживачів, держави та міжнародної торгівлі, а також описувати заходи протидії (інформаційні кампанії, посилення контролю, міжнародна співпраця). Розуміти, чому боротьба з контрафактом і піратством потребує комплексного підходу, що поєднує правові, економічні та освітні інструменти.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій
5	Забезпечення захисту прав інтелектуальної власності в судах та позасудове врегулювання спорів	Знати порядок судового захисту прав інтелектуальної власності: підсудність спорів, види позовних вимог, особливості доказування та виконання судових рішень. Вміти пояснювати можливості альтернативного (позасудового) врегулювання спорів – переговори, медіація, арбітраж – та їхні переваги й обмеження у справах щодо інтелектуальної власності. Розуміти значення вибору належного способу захисту та правильної правової позиції для ефективного відновлення порушених прав і мінімізації витрат сторін.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій
6	Адміністративний захист прав інтелектуальної власності. Правозастосовчі заходи на митному кордоні.	Знати форми адміністративного захисту прав інтелектуальної власності та їхні повноваження. Вміти описувати механізм митного сприяння захисту прав інтелектуальної власності: митний реєстр об'єктів ІВ, призупинення митного оформлення товарів, що підозрюються у порушенні прав, порядок подання заяви правовласником. Розуміти роль митних органів у	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій

		недопущенні переміщення контрафактних і піратських товарів через кордон та значення гармонізації митних процедур з міжнародними стандартами.	
7	Захист авторських і суміжних прав	Знати обсяг авторських і суміжних прав, типові порушення (незаконне копіювання, розповсюдження, публічний показ, розміщення в мережі Інтернет без дозволу), а також спеціальні заходи захисту в цій сфері. Вміти розрізняти можливості досудового реагування, судового захисту і адміністративного впливу. Розуміти особливості доказування у справах про порушення авторських і суміжних прав, у тому числі щодо цифрових об'єктів та онлайн-платформ.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій
8	Захист прав на торговельні марки	Знати, які дії визнаються порушенням прав на знак для товарів і послуг (використання тотожних або схожих позначень без дозволу, введення в обіг контрафактної продукції, недобросовісна реєстрація доменних імен). Вміти описувати судові та адміністративні способи захисту прав на торговельні марки, у тому числі в сфері недобросовісної конкуренції та при розгляді доменних спорів. Розуміти значення ефективного захисту брендів для репутації компаній, довіри споживачів та запобігання підробкам на ринку.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій
9	Захист прав на винаходи	Знати підстави для виникнення прав на винахід (патентування), типові порушення патентних прав (незаконне використання запатентованого рішення, виготовлення й збут продукції з використанням запатентованого об'єкта) та засоби їхнього припинення. Вміти аналізувати правові ситуації, пов'язані з патентними спорами (оспорювання патенту, визнання недійсності, ліцензійні договори, примусове ліцензування) та формулювати можливі способи захисту. Розуміти роль патентного захисту у стимулюванні інновацій, залученні інвестицій і розвитку високотехнологічних галузей економіки.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій
10	Захист прав на комерційну таємницю	Знати критерії віднесення інформації до комерційної таємниці (секретність, комерційна цінність, вжиття заходів щодо конфіденційності) та відмінності між комерційною таємницею і патентованими об'єктами. Вміти описувати способи захисту комерційної таємниці: внутрішні політики конфіденційності, договори про нерозголошення (NDA), технічні засоби обмеження доступу, а також цивільно-правову, адміністративну та кримінальну відповідальність за незаконне розголошення та використання секретної інформації. Розуміти, як поєднання правових і організаційно-технічних заходів дозволяє ефективно охороняти комерційні секрети та підтримувати добросовісну конкуренцію.	Поточне опитування, розв'язання правових ситуацій

Літературні джерела

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України, прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141.
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
3. Цивільний кодекс України від 28 листопада 2001р. *Голос України*. 2003. № 45-46. 12 березня. - № 47-48. – 13 березня.
4. Закон України "Про авторське право і суміжні права" від 01.12.2022 № 2811- IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>.
5. Закон України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах" від 5 липня 1994 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 31. Ст. 286.
6. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 2-3. Ст. 20.
7. Закон України "Про інформацію" від 2 жовтня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650.
8. Закон України "Про кінематографію" від 13 січня 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 22. Ст. 114.
9. Закон України "Про науково-технічну інформацію" від 25.06.1993 р. № 3322-ХІІ. *Офіційний вісник України*. 1993. № 26. Ст. 157.
10. Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" від 1 грудня 1998 р. *Голос України*. 1998. 22 грудня.
11. Закон України "Про наукову і науково-технічну експертизу" від 10 лютого 1995 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. №9. Ст. 56.
12. Закон України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" від 15 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 7. Ст. 32.
13. Закон України "Про охорону прав на зазначення походження товарів" від 16 червня 1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 32. Ст. 267.
14. Закон України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" від 15 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. №7. Ст. 36.
15. Закон України "Про охорону прав на промислові зразки" від 15 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994.-№7.-Ст. 34.
16. Закон України "Про охорону прав на сорти рослин" від 21 квітня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. №21. Ст. 218.
17. Закон України "Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем" від 5 листопада 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 8. Ст. 28.
18. Закон України "Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні" від 16 січня 2003 р, № 493-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 13. Ст. 93.
19. Закон України "Про телебачення та радіомовлення" від 21 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 10, Ст. 43.8.
20. Указ Президента України "Про Тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні". Зі змінами і доповненнями, внесеними Указами Президента України від 22.10.1993 р. № 477/93 та 22.06.1994 р. № 324/94.

Основна література

1. Вірченко В.В. Інтелектуальна власність: теоретичні витoki та економічні імперативи розвитку: монографія. Київ, В-во Ліра 2018. 488 с.
2. Право інтелектуальної власності: підручник за заг. ред. Булеци С. Б., Чепис О. І., Ужгород, 2019. 488 с.
3. Попова Л.М. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.
4. Право інтелектуальної власності : підручник / А.В. Аксютіна, Л.В. Межевська, О.В. Нестерцова- Собакарь та ін. ; ред. Т.В. Ярошевська. Дніпро: ДДУВС, 2022. 336 с.

5. Abby Brown, Smita Keria, Jane Cornwell and Martha Ilyadika. Contemporary intellectual property. 2019. 968 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

<http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України

<http://www.president.gov.ua> – представництво Президента України

<http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України) 1

0

<https://mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України

<http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України

<http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського

<http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України

<http://www.scilib.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

<http://irbis-nbuv.gov.ua> – сайт Національної юридичної бібліотеки України

<http://ru.wikipedia.org/wiki> – Сайт вільної енциклопедії Вікіпедія

<https://eu-ua.org/yevrointehratsiia/osvita> – Освіта. Сайт «Євроінтеграційний портал»

<https://info.edbo.gov.ua/registry/> – Єдина державна електронна база з питань освіти

<https://www.ligazakon.ua/ua/> – Інформаційно-правова система Ліга Закон

<https://reyestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень

<https://ukrpatent.org/uk/articles/bases2> – бази даних та інформаційно-довідкові системи Укрпатент

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Політика щодо визнання результатів навчання

Відповідно до «Положення про визнання в Західноукраїнському національному університеті результатів попереднього навчання»

(https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/Polozhennya_ruzult_poper_navch.pdf)

здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної/інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі підтвердних документів (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом) приймається уповноваженою Комісією з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Захист прав інтелектуальної власності» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20 %	20%	20 %	20%	5 %	15 %
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота
Оцінка визначається як середнє арифметичне з отриманих оцінок за перший змістовий модуль	Виконання модульного завдання	Оцінка визначається як середнє арифметичне з отриманих оцінок за другий змістовий модуль	Виконання модульного завдання	Оцінка за виконання завдання	Оцінка за виконання самостійного завдання

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)